

[Poulsgaard]

gennemføre. I hvert fald dengang, da de Konservative var i opposition, ønskede man besparelser på kulturbudgetterne. Jeg er da så gammel som medlem af Folketinget, at jeg kan huske den nuværende økonomiminister Anders Andersen – han var vist finansminister dengang – der snakkede om nogle kroner, dengang man ville til at tage lidt for at låne en bog på biblioteket; jeg mener også, de Konservative var med i det dengang. Så det kan ikke være forkert.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Poulsgaard påstod, at det ikke kunne være rimeligt, at en konservativ minister ikke kom med besparelser. Jo, det er rimeligt. Det er helt i orden, at de Konservative er imod, at man bruger penge på et eller andet område, så længe de er i opposition, og stiller forslag om det. Men hvis man ønsker at have regeringsmagten, hvis man ønsker at være minister i Danmark, så har man værsgo at følge, hvad et flertal i Folketinget bestemmer.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 7:

Forslag til folketingsbeslutning om udvidet støtte til kulturformidlende aktiviteter.

Af Ingerlise Koefoed (SF) m.fl.
(Fremsat 9/10 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Den bevilling på 1,5 mill. kr., som vi råder over på finansloven til kulturformidlende aktiviteter, anvendes jo til en lang række forskelligartede initiativer over hele landet. Der kommer ansøgninger fra medborgerhuse, fra aktivitetsgrupper og vedrørende enkeltpersoners arrangementer. Der bliver givet tilskud til kulturelle aktiviteter, hvor professionelle eller amatører forsøger sig med nye måder at præsentere eller sammenholde gammelkendte

kunstformer på. Endelig gives der støtte til særlige ungdomsprojekter med socialt sigte, kriminalpræventivt sigte eller både socialt og kriminalpræventivt sigte under ét.

Jeg vil gerne nævne, at finanslovbevillingen på 1,5 mill. kr. må ses i sammenhæng med to andre bevillinger, som ministeriet råder over. Der bliver givet støtte til kulturformidlende aktiviteter også i andre sammenhænge.

Vi har arbejdsgruppen »Børn og kultur«, der hvert år får en tipsbevilling på 300.000 kr. specielt til kulturformidlingsarbejdet for børn op til ca. 14 år.

På finanslovsforslaget for 1987 er der afsat en bevilling på 539.700 kr. til særlige kulturelle aktiviteter for og omkring indvandrere. Denne bevilling bliver fordelt efter samråd med ministeriets arbejdsgruppe vedrørende indvandreraktiviteter. Den arbejdsgruppe består af 7 indvandrerrepræsentanter, som er udpeget af de større indvandrerorganisationer, og i gruppen deltager endvidere en indvandrerkonsulent fra Socialministeriet og ministeriets fuldmægtig. Også her har vi et område, som er af kulturformidlende karakter.

Som ordføreren for forslagsstillerne, fru Ingerlise Koefoed, også selv gør det i bemærkningerne til forslaget til folketingsbeslutning, vil også jeg gerne pege på den støtte, ministeriet kan yde til kulturformidlende aktiviteter under musikloven og teaterloven. Også på de årlige tipsfordelingsplaner afsættes der beløb til kulturformidlende arbejde.

Når SF nu foreslår en forøgelse af finanslovbevillingen til kulturformidlende aktiviteter fra 1,5 mill. kr. til 10 mill. kr. på de årlige finanslove, vil jeg anføre, at de aktiviteter, der er nævnt i forslaget og bemærkningerne, efter min opfattelse i altovervejende grad må finansieres lokalt og ikke institutionaliseres ved bevillinger på finansloven. Det er de lokale instanser, som kender behovet og kan vurdere aktiviteterne.

Den hjælp, staten yder, er derfor klart tænkt som en hjælp – og en lille hjælp – til selvhjælp. Jeg mener, at bevillingen på 1,5 mill. kr. til disse formål gør gavn og er en pæn hjælp. Det vil i forhold til ministeriets øvrige formåen være meget flot at forøge bevillingen til 10 mill. kr., og en sådan forøgelse vil være ude af proportion med Kulturministeriets øvrige budgetposter.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

I praksis ligger det sådan, at finanslovforslaget for 1987 er udarbejdet, og jeg ser ingen mulighed for at skaffe plads til yderligere beløb på dette forslag. Med det kendskab, vi har til bevillingskrav og bevillingsønsker, mener jeg ikke, at det i de kommende år vil være muligt at få indplaceret de 8,5 mill. kr., som der vil blive tale om, hvis de 1,5 mill. kr. skal hæves til 10 mill. kr., inden for vore rammer til det formål, som er foreslået i forslaget.

Med mine bemærkninger har jeg understreget, at jeg har sympati for kulturformidlende aktiviteter, og jeg kan også understrege, at de allerede bliver støttet. Men henset til de økonomiske vilkår og til den prioritering, som de økonomiske vilkår nødvendiggør, må jeg trods alt på regeringens vegne afvise det fremsatte forslag om forhøjelsen til 10 mill. kr.

Helge Mortensen (S):

Det foreliggende forslag peger på nødvendigheden af en styrkelse af de folkelige og kulturelle aktiviteter over et bredt felt. Det er de samme intentioner, der ligger i Socialdemokratiets kulturafsnit i »Danmark for hele folket«, og det er også efter vores opfattelse rigtigt, at der skal tilføres væsentlige økonomiske midler til den folkelige kulturformidling og -udfoldelse. Endelig deler vi det ønske, som også kommer til udtryk i bemærkningerne til forslaget, at de statslige penge skal have den funktion, det formål, at supplere – eller suppleres af – kommunale midler.

Regeringens indgreb i de kommunale budgetter har kostet dyrt for det lokale og det kommunale kulturliv, og set fra den synsvinkel er det både rimeligt og meget nødvendigt at kompensere for disse kulturbesparelser med en statslig støtte. Vi kan derfor tilsige forslaget den støtte, at vi i udvalgsarbejdet vil medvirke positivt til øgede bevillinger til folkelige kulturelle formål. Samtidig vil jeg gerne fremhæve, at vi mener, at disse bevillinger bør opdeles, så de bliver mere målrettede imod en kulturpolitik.

For det første mener vi, det er rigtigt, at vi har en konto som den, der omtales i bemærkningerne til forslaget, og som kulturministeren også var inde på, hvoraf man kan støtte lokale nye og eksperimenterende kul-

turformidlende aktiviteter, også uden at der nødvendigvis gives tilskud andre steder fra end fra de bevillinger, som bliver givet fra kulturministerens side.

For det andet mener vi, at der bør bevilges penge til igangsætning af kulturaktiviteter, der har en mere permanent karakter, herunder også aktiviteter, som har et forebyggende sigte, f.eks. dem, vi har erfaret foregår i Odense, som kulturudvalget besøgte i sommeren 1985. At der udløses sådanne mere permanente aktiviteter i kommunerne må være betinget af, at den kommunale støtte er på mindst det samme beløb som den statslige støtte.

For det tredje – og det tror jeg har været med i overvejelserne hos SF, der jo tidligere har fremsat forslag om tilskud til medborgerhuse – mener vi, der bør gives tilskud til etablering af medborgerhuse, forsamlingshuse og andre væresteder i almindelig og bred betydning, altså at det er etableringsfasen, man her støtter, og at denne statslige støtte supplerer anden støtte, der kommer fra kommunal side, fra initiativtagere, fra private.

En sådan målrettet indsats tror vi kan fremme den folkelige kultur, og det er nødvendigt for at modvirke den kommercielle udnyttelse af fritid og af det menneskelige behov, der er for beskæftigelse, aktivitet, udvikling og udfoldelse.

Annelise Gottfredsen (KF):

Det er i grunden en mærkelig dag indholdsmæssigt med de emner, som debatteres på kulturområdet. Vi har lige behandlet hr. Poulsgaards forespørgsel om flere nedskæringer på de kulturelle budgetter, og nu behandler vi lige det omvendte, nemlig et forslag om forøgelse af udgifterne. Dette afspejler i grunden ganske godt regeringens situation og evner, ligesom finanslovens budgetter afspejler den fornuft og afvejning inden for de givne økonomiske rammer, altså også på det kulturelle område, som imødekommer mange ønsker, samtidig med at regeringens holdninger også finder udtryk.

Kulturformidlende aktiviteter er jo et enormt begreb. Det er, når vi læser højt for vores børn, det er i undervisning, i leg, i selskab med vores venner, i foreningsaktivitet osv. osv. Set under denne synsvinkel ville man, som en julemand, øse penge ud over alt

[Annelise Gottfredsen]

og alle og aldrig nå at opfylde alle ønsker fuldt ud alligevel.

Set under en anden synsvinkel er de gratis glæder ikke den ringeste form for kulturformidling, og i den sammenhæng har også dette stive ord, »kulturformidling«, som i sig selv egentlig har noget kulturdræbende over sig, næppe været i udøvernes tanker og er slet ikke kommet over deres læber. Uden disse mangeartede gratis former for kulturformidling ville der slet ikke være inspiration til kunst og kultur i videre forstand.

Jeg er imidlertid enig i, at der er behov for støtte herudover, og jeg vil blot henvise til ministerens redegørelse for de mangeartede eksempler på mere formaliseret kulturformidling. Det er jo ikke helt små beløb – der er mange andre veje og kanaler over andre ministeriers budgetter – der ud over de 1,5 mill. kr., der direkte bevilges på kulturbudgettet, finder vej til foranstaltninger, der er kulturformidlende. Derfor vil SFs ønske om en så voldsom forøgelse af de omtalte bevillinger være ude af trit med budgetlægningen.

Jeg synes egentlig, at bemærkningerne til SFs forslag er meget søde og snusfornuftige, og jeg kan være enig i meget af det, der står, men jeg må sige, at konklusionen på disse bemærkninger for mit vedkommende er den modsatte af den, SF kommer til, nemlig at det er nødvendigt at forøge bevillingerne. Jeg synes, at bemærkningerne og snusfornuften i argumenteringen dér fører hen til, at det, som foreligger på finanslovbudgettet, er en fin fordeling og prioritering af midlerne.

Hanne Severinsen (V):

I Venstre har vi al mulig sympati for de mange formål, som forslagsstillerne nævner i deres beslutningsforslag. Vi vil meget gerne medvirke til, at der er børnearrangementer, sommerferiearrangementer, musikfestivaler osv., men vi mener sådan set, at der allerede er stor mulighed herfor, og som ministeren så udmærket har gjort rede for, er det ikke bare de 1,5 mill. kr., man skal se på; på en lang række andre områder giver vi støtte til den slags ting.

Forslagsstillerne har selvfølgelig ret i, at det er meget vigtigt, at vi har alternativer til passivt tv-kiggeri, men de skaffes ikke bare ved, at man hælder nogle flere penge på en bestemt bevilling på finansloven. I så fald

var det næsten for nemt. Det har også noget at gøre med, hvilken skoleundervisning vi har, og her har undervisningsministeren taget meget udmærkede initiativer i retning af at styrke litteraturen, styrke de kreative fag, styrke de kreative elementer i fag, og det er i virkeligheden en lige så vigtig forudsætning for, at vi ikke bare ender som passive tv-kiggere.

Det gælder også på institutionsområdet, hvor der jo i øjeblikket diskuteres alternative institutionsformer; man skal have væresteder i stedet for disse institutioner. Det er garanteret noget, som også vil betyde – hvis vi kan komme igennem med forsøg her – at vi får mere kultur og mere kulturinteresse.

Så synes jeg også, man må gøre sig klart, at hvis man skal styrke lokalmiljøerne og deres mulighed for kreativitet, så er det først og fremmest en lokal opgave; det folkelige kulturliv må først og fremmest komme nedfra og udspringe af lokale behov.

Min konklusion må derfor blive, at vi ikke synes, der er noget behov for, at man forøger bevillingen. Vi synes, der er et meget stort behov for at få styrket det kulturelle liv i Danmark, men det gør man ikke bare ved at give 8½ mill. kr. mere til dette specielle formål.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil også vedrørende dette forslag begynde med at takke ministeren for de ord, der faldt om selve formålet med de 1½ mill. kr., der står på finansloven for indeværende år og til næste år til støtte til kulturformidlende aktiviteter. Ministeren udtrykte på den måde, at bevillingen gør gavn og er nyttig, og det synes jeg var meget godt. Jeg kan ikke lade være med at sige, at der så altså i regeringen er sket et skifte siden sidste gang vi forhandlede finanslov, hvor regeringen foreslog, at bevillingen udgik. Men det skal man naturligvis kun glæde sig over, og det gør jeg så.

Så var det en ublandet fornøjelse at høre den socialdemokratiske ordfører udtale sig nu her i opposition. Jeg tænker på, hvor mange gange SF og de Radikale har fået stemt ekstrabevillinger ned under de socialdemokratiske regeringer, men når den socialdemokratiske ordfører nu gerne ville tage 10 mill. kr., må jeg bedrøve både SF og Social-

[Bernhard Baunsgaard]

demokraterne med, at det får de ikke igen med radikale stemmer.

Under den kulturelle genopretning, vi er i færd med, er man nødt til at gennemføre forhøjelsen af bevillingerne efter en plan, og vi har jo allerede vedtaget, at der denne gang skal ske en forhøjelse af bevillingerne til musikformål. Regeringen har i nogen grad imødekommet ønsket ved at videreføre bevillinger, som vi fik vedtaget i sidste samling. Jeg tror, at vi skal koncentrere os om, at der bliver en endnu større bevilling på dette område, og jeg vil gerne sige, at det, der derefter kommer på tale for mig, nok er, at vi skal se på bevillingerne til indkøb til vore kunstmuseer.

Jeg er parat til, når vi har fået gennemført de andre ting, at kigge på en forøgelse af støtten til kulturformidlende aktiviteter. Jeg er helt enig i, at vi herigennem opfanger nogle kulturaktiviteter, som ellers ikke vil komme i stand. Mange gange kan en lille statsbevilling jo udløse en større lokal bevilling, fordi der ligesom gennem det tilskud, man får fra staten, gives et blåt stempel til kulturaktiviteten, men der er vel også det at huske på, at det aldrig er godt med disse voldsomme hop i bevillinger. Der er en vis fare for, at alle de små beløb, vi har til kultur, så ikke bliver udnyttet 100 pct., og det skulle de gerne.

(Kort bemærkning).

Helge Mortensen (S):

Jeg vil da takke hr. Bernhard Baunsgaard for, at han modtog min ordførertale her med ublandet fornøjelse. Jeg vil gerne have lov til at sige, at så er det jo en blandet fornøjelse nu at høre, at Det Radikale Venstre og hr. Bernhard Baunsgaard ikke er i stand til så sammen med SF og Socialdemokratiet at forøge bevillingerne her. Det er lidt kedeligt, at vi ikke svinger sammen. Når den ene er i sik, er den anden tilsyneladende i sak, og nu er hr. Bernhard Baunsgaard altså efter min opfattelse det forkerte sted.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nu ved jeg ikke, om formanden vil tillade, at jeg siger, at det vel kun er et udtryk for den rodebutik, som socialdemokratisk kultur-

politik hidtil har været. Man taler meget om kultur, og man sætter bevillingerne ned. Så kommer man i opposition, og så skal bevillingerne pludselig forhøjes med 50 pct. Jeg tror ikke på disse voldsomme sving.

Vi har nu siden 1983 været i gang med en langsom genopbygning og genopretning på det kulturelle område. Den skal fortsætte, og så længe Socialdemokraterne ikke har lagt nogen plan, holder jeg mig til min egen. Ved den kommende finanslov drejer det sig om musik, og så vidt jeg kan skønne, må der øgede bevillinger til til indkøb til kunstmuseerne. Det er de væsentligste områder.

Arne Melchior (CD):

I debatten under det forrige punkt på dagsordenen svævede der nogle tal rundt i salen om, hvor meget der sammenlagt anvendes til kulturstøtte her i landet. Vi kom ikke til noget endeligt resultat, og hvis det skulle gøres op, skulle der, som flere var inde på, ligge en meget grundigere forberedelse bag end den, der er udfoldet forud for den debat. F. eks. var der slet ikke tale om den procent af al offentlig anlægsvirksomhed, som afsættes til kunstneriske formål i forbindelse med de nye bygninger.

I det hele taget rejser både den forrige og denne debat givetvis spørgsmålet om en afgrænsning af, hvad der er kultur, og hvad der er kulturformidling. I kirker og andre gudshuse, formidles der ikke kultur dér? Under aftenskolelovens brede paraply, formidles der ikke meget kultur dér? Eller i skolevæsenet eller i det her i landet lykkeligt udbredte foreningsliv, er der ikke mange amatører, der får fin udfoldelse dér? Og professionelle i svøb, der på den måde får lejlighed til at udvikle sig? Det synes jeg der i høj grad er tale om.

Og nu kommer vi altså til kulturformidling. Hvem er kulturformidler? Det er vel f.eks. skolelærere og, som jeg nævnte, præster og instruktører ved studiekredse og mange, mange, mange andre. Der skal også være lidt råderum til det private initiativ, og vi har jo en ganske lykkelig udvidelse af private mæcenater inden for kulturområdet.

Forslaget her bringer mig til at nævne, at daværende, jeg tror, det var kulturminister fru Bodil Koch tog afstand fra planerne om kulturhuse. Kultur er ikke noget, der kan

[Arne Melchior]

spærres inde, hverken i bygninger, i budgetter eller i bestemte formålsparagraffer. Det er noget, der pibler og gror overalt, hvor mennesker færdes og mødes, og det skal det vedblive med at være.

Fru Ingerlise Koefoed nævnte under den forrige debat, at ca. 99 pct. af kulturbudgetterne går til professionelle kulturudøvere. Jeg tror ikke, det tal vil kunne holde for en nærmere prøvelse. Jeg forstod, at det kun drejede sig om det budget, som kulturministeren direkte har at forvalte, og altså ikke om alle de mange andre kulturformer, som jeg her har nævnt nogle enkelte af.

I øvrigt kan jeg ikke være særlig overrasket eller bedrøvet over, at vitterlig en stor broderpart går til professionel kulturudførelse, for det skal jo ikke være sådan, at bare nogle mennesker sætter sig sammen og siger: nu laver vi noget kultur, så skal samfundet, enten stat, amt, kommune eller andre kasser, ile til og sige: det vil vi da mægtig gerne støtte jer i. Det gør da ikke noget, at der er en faktisk baggrund af kunnen og viden og dokumenteret professionalisme bag, før staten giver sig til at gribe det under armen.

Hvis vi havde flere penge til rådighed til kulturarbejde, ved jeg såmænd ikke, om det lige skulle gå til dette formål, som jeg har al mulig sympati for, men som jeg altså finder er ret godt tilgodeset. Min hu står til, at Statens Kunstfond, der i de senere år har fået nogen forøgelse, kunne få en yderligere forøgelse, for dér føler jeg at der virkelig gøres noget, som er virkelig kulturbeholdende og kulturbevarende for samfundet. Men lad den diskussion vente, til vi får råd til at lægge nogle kroner på. Det har vi ikke i øjeblikket.

Arne Bjerregaard (KRF):

Lad mig først sige, at for mig er kultur det levende, det skabende, det former udviklingen, udspringende af et levende fællesskab, og derfor har jeg stadig væk den opfattelse, at vi ikke burde snakke om kulturformidlende aktiviteter. Man kan faktisk ikke formidle kultur. Den må udspringe af folket og af det fællesskab, som leves i folket.

På den anden side kan jeg da være enig i, at et voksende udbud af radioprogrammer og tv-programmer kan forstærke det indtryk, at befolkningen kunne blive passive indsigere af en mængde ligegyldigheder, og jeg er da

også enig med forslagsstillerne i, at der må være mulighed for selvvirksomhed og udfoldelse i samarbejde med andre. Det er jo netop kulturudspringene, og det er jo netop det, som jeg sagde er min kulturopfattelse, at man må skabe former og udvikle tingene i et levende fællesskab for at løfte sig op mod nye horisonter. Det må da være kultur og kulturudvikling.

For mig at se er der fuld frihed hertil i vort samfund, endnu da, hvis folket altså gider, og gider folket ikke, tror jeg ikke, at 8,5 mill. kr. gør hverken fra eller til i det spil. Derfor tror jeg ikke, at vi kan være kulturskabende ved at bevilge nogle få millioner kroner mere. Vil folket ikke, hjælper penge ikke.

Kinch-Jensen (VS):

VS støtter det foreliggende forslag, og vi synes også, at det er en god ting at prøve at få en bredere debat om kultur som kulturformidling, hvor det vigtigste grundlag for en kulturpolitik er de lokale fællesskaber, der er rundt omkring, dér, hvor vi bor, dér, hvor vi lever og arbejder, og vi har før fra VS fremhævet, at beboerhusene ude lokalt er ret vigtige som udgangspunkt for et kulturelt samarbejde.

I Odense, hvor jeg kommer fra, er det sådan – det blev nævnt her fra talerstolen før – at det er blevet formuleret på den måde, at den bedste socialpolitik er en god kulturpolitik, og det er en formulering, der stammer fra en konservativ kulturrådmand. Den kan bruges og er nok også blevet brugt af nogle som en undskyldning for ikke at føre en konsekvent og ordentlig socialpolitik, men ikke desto mindre er der temmelig meget om det. Jacques Blum citerer i bogen »De grimme ællinger« en psykiater for at sige, at vi havde ikke så store psykiske problemer i vores samfund og ikke så mange folk, der havde kontakt med psykiatere på forskellige tidspunkter, hvis folk havde nogle flere gode venner. Gode venner er jo egentlig udgangspunktet for en kulturpolitik: at skabe sammenhænge, at skabe venskaber omkring en aktivitet, og ikke bare passivt kulturkonsum foran tv-skærmen – video eller ikke video.

Derfor synes jeg også, det er et godt forslag at arbejde videre med, også for at undgå, at kulturpolitik bliver et skældsord, som

[Kinch-Jensen]

hr. Poulsgaard før var inde på i dag, så at det bliver noget, som hænger sammen med folks liv, og som man derfor også har en større respekt for. Jeg synes, at også det decentrale element i dette er vigtigt at fremhæve.

Til sidst vil jeg sige, at når det bliver sagt, at det er et voldsomt hop at give disse økonomiske tilskud, og at det er et hop, som man kan frygte ikke vil blive brugt rent økonomisk, så mener jeg faktisk, det er sådan, at når dette forslag bliver fremsat her, går jeg ud fra, at baggrunden for det er, at der rent faktisk er sket et hop i de kulturelle aktiviteter rundt omkring lokalt, og at det er baggrunden for, at der er basis for at udvide rammen til de 10 mill. kr. Der er nemlig sket et hop i kulturaktiviteterne rundt omkring de forskellige steder og i en politisk diskussion, som foregår generelt i dag også om socialpolitikken, som jeg var inde på før med hensyn til, at det er vigtigt at prioritere opbygningen af sociale netværk osv. osv., og jeg synes, at dette er et forslag, der peger i den retning. Der er folk, der kan bruge pengene til noget fornuftigt rundt omkring lokalt, og det kan også være med til på den led at presse kommunerne til at give nogle flere penge. Jeg er sikker på, at det er på den måde, det også skal diskuteres fremover, sådan at man ikke opfatter institutionerne og skolerne som noget, der står i vejen for opbygningen af det sociale netværk, som det blev fremhævet heroppefra for lidt siden, men at det også bliver brugt i sammenhæng med de aktiviteter, der i øvrigt foregår.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil godt takke for modtagelsen af dette forslag, og jeg synes egentlig, at jeg ikke bare vil takke de ordførere, som har sagt, at de tilslutter sig forslaget, men sådan set også nogle af de ordførere, som ikke nu synes indstillet på at tilslutte sig forslaget, men som alligevel i meget af det, der er blevet sagt, har vist en sympati for de ideer, der ligger bag ved forslaget, nemlig at give almindelige mennesker, om jeg så må sige, en støtte til at gennemføre nogle af de aktiviteter, som de selv er blevet inspireret til, og som de selv gerne vil tage initiativ til, men som de ikke altid selv har økonomi til. Det er jo nemlig det, der ligger bag dette forslag.

Der er ikke tale om, at man fra statens side skal komme og trække noget ned over hovedet på folk, men der er tale om, at man skulle stille sig åben over for forslag, som kommer fra det decentrale led, og såmænd ikke fra kommunen, men fra det mere decentrale led, det, der hedder foreninger, grupper og sammenslutninger, børn og voksne, der synes, at de har lyst til at lave noget i fællesskab, og som måske henvender sig til kommunen og får noget støtte, men som måske alligevel har brug for noget mere støtte.

Der blev for nogle år siden lavet en undersøgelse, der hedder »Kulturpolitik og folkekultur«. Den er skrevet af en fagleder ved Danmarks Biblioteksskole på grundlag af en stor kultursociologisk undersøgelse, Dorte Skot-Hansen, og den viser med nogle undersøgelser, der er foretaget i en landkommune og en bykommune, at der er en voksende interesse for aktiviteter, som folk selv kan tage initiativ til, selv kan være med til at udfolde, selv kan være med til også bagefter at vurdere og gå videre med under en eller anden form. Det er meget inspireret af denne bog, og det er meget inspireret af de tanker om at give mulighed for større selvaktivitet, som også findes i vores partis, i Socialdemokratiets og i andre partiers kulturprogrammer, at vi prøver at komme med et forslag som dette.

Jeg beklager nu, at det er kommet til at hedde noget så kedeligt som »Forslag til folketingsbeslutning om udvidet støtte til kulturformidlende aktiviteter«, for det er der øjensynlig nogle der har stødt sig på og brugt til at sige, at kulturformidling er der da ikke noget ved. Det er jo bare et teknisk udtryk, det er bare for at vise Folketinget, hvor dette hører til i Kulturministeriets budget, og jeg burde i hvert fald have skrevet »folkelige kulturformidlende aktiviteter«. Men der er jo i den »søde og snusfornuftige« udredning af forslaget, som fru Annelise Gotfredsen talte om, gjort rede for, hvad det er, dette forslag drejer sig om.

Jeg ved – og det har jeg også gjort opmærksom på – at der sker en del ting på området. Jeg ved også godt, som hr. Arne Melchior sagde, at der selvfølgelig også sker noget uden for det direkte administrative kulturpolitiske område, men selv om der sker noget, synes jeg ikke, at det, der sker, er nok. Jeg synes ikke, det er nok, at Kulturministe-

[Ingerlise Koefoed]

riet, så vidt jeg er orienteret, har en halv medarbejder til at tage stilling til de ansøgninger, der kommer. Jeg ved, at hvis der var bedre mulighed for i Kulturministeriet at give nogle flere penge til dette, og hvis man ville sætte noget mere medarbejderarbejde af til det, ville der også komme nogle flere ønsker ind til Kulturministeriet om mere støtte.

Så kan man sige: hvad skal vi med dem? Har vi råd til det i denne forbindelse, hvor vi i øvrigt ikke kan bryde rammen? Og da er mit svar så, at hvis der var et flertal her i Folketinget for at bryde rammen, også på dette område, er det klart, at så kunne man bryde den. Og 5 mill. kr. eller 10 mill. kr. mere om året – jeg skal ikke lægge mig fast på noget bestemt beløb – kunne nok ikke vælte hele statsbudgettet.

Hr. Helge Mortensen ønskede måske en lidt stærkere målretning i dette forslag. Ja, vores grund til at lave det så lidt målrettet er netop, at det skulle være et forslag, som skulle kunne fremme eller hjælpe en hel masse af de aktiviteter, som ikke fremtræder som særlig målrettede, som opstår ved et møde mellem nogle mennesker, og som kan udfolde sig i et mere eller mindre målrettet møde mellem og udvikling blandt de mennesker. Det er derfor, vi ikke har lavet det særlig målrettet. Vi synes da også, det ville være fint, hvis man først og fremmest ville støtte nye og eksperimenterende aktiviteter, men så kommer vi jo ind i nogle definitionsvanskeligheder, og det er jo ikke altid, at det alene er de nye og eksperimenterende aktiviteter, som inspirerer folk ude i et lokalsamfund. Det kan også være noget, der har at gøre med en eller anden lokalhistorisk begivenhed.

Man kan tænke på sådan noget som egns-teatrene, som jo har udviklet sig kolossalt i de senere år, og som i hvert fald har taget deres udgangspunkt i noget traditionelt, i noget, man har undersøgt, i noget, man har søgt at genskabe, men selvfølgelig nok gjort det på en anden måde, end man ville have gjort det for 100 år siden, dog stadigvæk med udgangspunkt i det folkelige liv, der udfoldede sig måske for hundrede år siden, måske for halvtreds år siden på arbejdspladser, i kirken, i alle mulige forskellige sammenhænge.

Men det er da klart, af jeg er glad for, at Socialdemokratiet vil være med til at støtte

nye og eksperimenterende aktiviteter, til at give særlige penge til sociokulturelle aktiviteter og til medborgerhuse; begge dele er nævnt her på en eller anden måde i bemærkningerne. Jeg tror ikke, at man inden for en udvidelse af rammen på dette specielle område ville kunne tilfredsstille hele behovet for sociokulturelle aktiviteter og medborgerhuse, men det kan vi jo kigge på. Det kan jo også være, at Socialdemokratiet vil fremsætte særlige forslag på området, og dertil vil de selvfølgelig kunne få støtte fra SF.

Hr. Arne Melchior synes at ville sige noget om, at vi med dette forslag har taget afstand fra de professionelle kulturaktiviteter. Det mener jeg ikke vi har, og når hr. Arne Melchior selv nævner den ene procent, som gives af statens byggeudgifter til kunstnerisk udsmykning, skal jeg da være så beskeden at minde hr. Arne Melchior om, at det faktisk var på initiativ af SF, at den bevilling overhovedet kom til verden. Vi tager ikke afstand fra professionelle kulturaktiviteter, men vi mener, at de mere uprofessionelle også er kolossalt vigtige, og det mener vi bl.a., fordi der sker en udvikling også af mennesker, der arbejder med noget, der er mindre professionelt. Der sker måske også en påvirkning fra det mindre professionelle til det professionelle; det kan ændre det professionelle.

Der sker nogle vigtige møder mellem professionel og ikke professionel såkaldt kultur, som man ikke skal afvise. Man skal ikke putte de ting i båse, men lade begge ting leve og så se, hvordan begge ting udvikler sig. Og her synes vi stadig væk, at man giver de ikke professionelle meget dårligere udviklingsvilkår end de professionelle, og det er sådan set det, vi har ønsket at understrege med dette forslag.

Så ser jeg hen til, hr. Bernhard Baunsgaard, efter at vi har klaret musikloven, og efter at vi har klaret kunstindkøbene, som vi i øvrigt også har stillet et forslag om i år, at vi kan vende tilbage til dette forslag, som jeg meget gerne stiller både 2 og 3 gange. Det er jeg såmænd så vant til med de forslag, vi stiller herinde i Folketinget.

Hr. Arne Bjerregaard taler om kultur som det levende og det fælles og ikke noget, man kan få folket til, hvis folket ikke vil. Dette forslag er et forslag om at inspirere til og støtte det levende og fælles og indbyde de mennesker, der har lyst til at være med i det

[Ingerlise Koefoed]

levende og fælles til at gøre det rigere og til selv at stille forslag om, hvordan det skal udbygges.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 56:

Forslag til lov om leje af boliger m.v.
Af boligministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 29/10 86).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 7 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 57:

Forslag til lov om leje af erhvervslokaler m.v.
Af boligministeren (Thor Pedersen).
(Fremsat 29/10 86).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Svend Andersen (S):

Det var jo regeringen, der i 1983 anmode organisationerne på boligmarkedet, grundejerne og lejerne, om at fremkomme med et forslag til en fremtidig boliglov – lejelov – en lov, der skulle skaffe ordnede forhold på hele lejelovsområdet fremover, og på denne baggrund må man jo nok sige, at boligministeren har stillet sig selv frit. Der er ikke ret meget af det, der blev aftalt mellem parterne, der er at genfinde i det forslag, som boligministeren her har fremsat. Når bolig-

ministeren føler sig sådan frit stillet, er der vel grund til at tro, at de organisationer, der meget længe har arbejdet med at få skabt ordnede forhold på lejelovsområdet, også må føle sig frit stillet, og det må betyde, at den ro, som vi kunne forudse i en lang årrække fremover på hele dette område, er der ikke noget grundlag for at tro vil blive en realitet.

Boligministeren har jo helt glemt, at i det udkast til lejelov, som blev resultatet af forhandlingerne, var der nogle ting, der hang sammen, og det er der slet ikke tale om i dette forslag. Det har altid for Socialdemokratiet været et helt klart mål, at der skulle gælde ensartede retningslinjer i alle lejeforhold for hele landet, og det vil sige, at det skulle være bestemmelserne om den omkostningsbestemte leje og om huslejenævn, der skulle være gældende. Det var det, der var grundlaget for det forslag, der blev fremsat, men det ser vi altså ikke her. Ganske vist fremsætter boligministeren et lovforslag, men han opretholder opdelingen af landet i to områder. Vi har stadig væk de regulerede områder og de uregulerede områder. Ja, ikke nok med det: vi får nu tre områder, for nu bestemmer boligministeren, hvis hans forslag går igennem, at en del af de lejemål, der hidtil har været reguleret – de såkaldte små lejemål, ejendomme med 6 lejemål og derunder – ikke længere skal være omfattet af de regulerende bestemmelser, sådan som de hele tiden har været, og det betyder, at omkring 160.000 eller 170.000 lejemål nu bliver fri på boligmarkedet og ikke længere omfattes af de hidtil gældende bestemmelser.

Her skal jeg sige helt klart, at det bliver uden Socialdemokratiets medvirken, at et sådant forslag gennemføres, og vi håber meget på, at der ikke i Folketinget vil være et flertal for den forringelse, som boligministeren her lægger op til.

Hvad er så baggrunden for, at boligministeren nu ønsker at opretholde bestemmelserne om to former for lejefastsættelse, i regulerede og uregulerede områder? Jeg kan læse mig til to årsager, som boligministeren fremfører. Der skal være en større selvbestemmelsesret for kommunerne, og så siger boligministeren: der er jo ingen forskel på lejerveauet i de områder. Begge dele er meget svært at få øje på. Kommunernes selvbestemmelsesret! Boligministeren er nok den minister i regeringen, der bruger de ord flest gan-